

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АУТСОРСИНГУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація. Розглянуто процес прийняття рішення про використання аутсорсингу як фактора впливу на економічний результат діяльності на українських підприємствах.

Аннотация. Рассмотрен процесс принятия решений про использование аутсорсинга как фактора влияния на экономической результат деятельности на украинский предприятиях.

Annotation. The process of making the decision to use outsourcing as a factor of influence on economic results of the Ukrainian enterprises has been regarded.

Ключові слова: аутсорсинг, аутсорсингові послуги, аутсорсер.

Економічний розвиток та пов'язана з цим конкуренція вимагає від підприємства високої гнучкості, прискорення темпів інноваційної діяльності, що, у свою чергу, вимагає від підприємства постійної зміни в ресурсному забезпеченні, організації підприємства та виробничої діяльності підприємства в цілому. Тобто сучасні умови функціонування підприємства характеризуються певними труднощами. Уникнути цього можуть лише ті підприємства, які ведуть свій бізнес максимально ефективним способом та досягають мінімізації своїх витрат при збереженні високої якості товарів і послуг. Одним із сучасних інструментів ведення бізнесу є аутсорсинг. І саме у підприємства виникає альтернатива виконувати певну функцію самостійно чи передати її на виконання зовнішній організації, яка спеціалізується на виконанні такого ж роду робіт.

Проблемами використання аутсорсингу займалися як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, а саме Б. Анікіна, Д. Берсін, Ж.-Л. Бравар, М. Донелланн, А. Івлева, С. Календжян, С. Клементс, А. Лазаренко, В. Лукченко, Д. Михайлова, Р. Морган, Дж. Хейвуд, Н. Чухрай та інші. Але питання ефективності використання аутсорсингу та аналіз процесу прийняття рішення про передачу функцій на аутсорсинг розглянуті не достатньо повністю.

Метою даної статті є аналіз факторів, що спонукають підприємство на передачу частини непрофільних на аутсорсинг функцій та обґрунтування процесу прийняття даного рішення.

За функціональним призначенням аутсорсинг може виступати як один з елементів стратегії економічного зростання за рахунок використання зовнішніх ресурсів. Тобто підприємство має можливість сконцентрувати свої сили на виконання основних функцій, а непрофільні функції для підприємства передати на виробництва зовнішнім контрагентам, які спеціалізуються на виконанні цих функцій.

Основними факторами, що спонукають підприємство до використання аутсорсингу, є потреба у зниженні витрат, підвищення гнучкості діяльності, зосередження на основних функціях діяльності, уникнення додаткових інвестицій, зниження певних ризиків тощо. Цього можна досягти за допомогою:

спрощення процесу виробничої діяльності, зменшення функцій (оскільки великому підприємству складно контролювати та досягти ефективної роботи всіх підрозділів: виробництва, логістики, маркетингу, бухгалтерії, ІТ-обслуговування тощо. А передавши непрофільні функції на аутсорсинг, підприємство не тільки отримує ефективний результат, але й матиме можливість скоротити витрати на оплату праці штатних робітників, що виконували ці функції);

заміни постійних витрат змінними (наприклад, передавши на виконання зовнішньої організації обслуговування комп'ютерної техніки, підприємство зменшує не тільки витрати на оплату праці, а й зменшує витрати, пов'язані з експлуатацією та оновленням техніки);

можливості отримувати послуги в той момент, коли у підприємства виникає така проблема (наприклад, непередбачені обставини, сезонність зростання обсягів виробництва);

скорочення витрат на науково-дослідні роботи за неперіоритетними напрямками діяльності;

зниження витрат на контролювання якості переданих на аутсорсинг бізнес-процесів;

використання досвіду чи інформаційної бази аутсорсера [4].

Аутсорсингові послуги можуть надавати як спеціалізовані аутсорсингові компанії, так і структурні підрозділи, що належать до певного виробничого об'єднання, які спеціалізуються на виконанні певних функцій.

Якщо проаналізувати процес прийняття рішення використання послуг аутсорсингу, то він проходить чотири етапи (рисунок) [5].

Рис. Процес прийняття рішення про використанні аутсорсингу

На першому етапі необхідно всебічно оцінювати можливості підприємства, знайти невикористані ресурси розвитку.

На другому етапі слід проаналізувати ситуацію на ринку, а також можливості постачальників, їх економічну ситуацію, оцінити результати їх роботи і їх репутацію тощо.

На третьому етапі необхідно порівняти внутрішні та зовнішні можливості для підготовки прийняття рішення, тобто порівняння собівартості бізнес-процесу власними силами (СВ) та можливі додаткові доходи (Дда) з сукупним поточними витратами (ПВа) і втратами (ВТРа) при купівлі даної послуги аутсорсера. Перехід на аутсорсинг є виправданим з економічної точки зору у разі нерівності:

$$СВ + Дда > ПВа + ВТРа.$$

Четвертий етап полягає в прийнятті рішення вищим керівництвом на основі співставлення позитивних та негативних результатів проведеного аналізу.

Тому перед прийняттям рішення про впровадження аутсорсингу підприємство повинно мати перш за все економічне обґрунтування його ефективності, а отже, прорахувати можливі ризики та доходи від реалізації даного проекту [6].

Отже, перед прийняттям рішення про передачу функцій на виконання аутсорсингу необхідно проаналізувати фактори, що стали причиною для залучення зовнішніх ресурсів; необхідно мати економічне обґрунтування ефективності впровадження аутсорсингу, тобто врахувати вигоду (дохід) в результаті передачі функцій та ризиків. І тільки після цього необхідно вирішити: ефективно буде передавати функції на виконання аутсорсеру чи виконувати самостійно.

Наук. керівн. Кожанова Є. П.

- Література:** 1. Гаврилук О. В. Ідентифікація аутсорсингу / Гаврилук О. В. // Фінанси України. – 2006. – № 10. – С. 139 – 153.
2. Зозульов О. Аутсорсинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах глобалізації // Зозульов О. Економіка України. – 2009. – № 8. – С.16–24.
3. Дойл Д. П. Управление затратами: стратегическое руководство / Дойл Д. П. ; пер. с англ. Н. В. Козырь. – М. : Волтерс, 2006. – С. 7–8. 4. Шлєнскова Е. С. Аутсорсинг как ключевой фактор влияния на экономический результат субъектов хозяйствования сферы услуг / Шлєнскова Е. С. // Менеджмент. – 2007. – № 5. – С. 115–125. 5. Dolg S. J. Professor of Management and Director of Centre for Leadership and Changer Management, Warton School, University of Pensilvania. May 1998. Lateral Leadership for Organizations that are Outsourcing [Electronic resource] / Dolg S. J. – Access mode : <http://www.outsourcing-academics.com/>. 6. Quinn J. B. Strategic Outsourcing / Quinn J. B., Hilmer F. G. // The MacKinsey Quarterly. – 1995. – № 1. – P. 61. 7. Pardey P.G. and J. M. Alston. U.S. Agricultural Research in a Global Food Security Setting. Center for Strategic & International Studies. – Washington, 2010. 8. Melinda and Timothy M. Mahoney. Agricultural Productivity in Changing Rural Worlds. Center for Strategic & International Studies – Washington, 2010.